

COVID-19 POVEIKIS NARKOTIKŲ VARTOJIMO ĮPROČIAMS

Prof. dr. Renaldas Čiužas¹, Evelina Pridotkienė²

^{1, 2} *Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas, renaldas.ciuzas@ntakd.lt, evelina.pridotkiene@ntakd.lt*

Tyrimo tikslas – įvertinti COVID-19 pandemijos poveikį narkotikų vartojimo įpročiams.

Tyrimo metodas – internetinė apklausa. Tyrimo metu naudotas Europos narkotikų ir narkomanijos centro struktūrizuotas klausimynas išverstas į lietuvių kalbą. Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas kaip Europos narkotikų ir narkomanijos informacinio tinklo (Reitox) nacionalinis koordinadorius surinko informaciją apie COVID-19 narkotikų vartojimo įpročių pokyčius Lietuvoje. Internetinėje apklausoje dalyvavo 568 respondentai iš Lietuvos.

Penktadalis tiriamųjų (22,4 proc.) nurodė, kad COVID-19 metu vartojo daugiau narkotikų, kas šeštas tiriamasis vartojo mažiau (17,8 proc.), 15,5 proc. – vartojo tokį patį kiekį. Didžiausi pokyčiai stebimi tarp asmenų, vartojančių kanapes. Didžioji dalis vartojusių kanapes COVID-19 laikotarpiu pradėjo vartoti dažniau (16,2 proc.) ir didesniais kiekiais (8,6 proc.), kas dešimtas vyras vietoj kanapių pradėjo vartoti daugiau alkoholio, 5,3 proc. nustojo jas vartoti. Ekstazijos vartojimas stipriai nepakito, apie ketvirtadalis teigė, kad pokyčių pandemijos metu nebuvo, 8,5 proc. tiriamųjų nurodė, kad nustojo vartoti šias medžiagas, 4,8 proc. – vartojo rečiau. Apie 6 proc. teigė, jog nustojo vartoti kokainą, 4,9 proc. – pandemijos metu nustojo vartoti LSD.

Kaip ir kitose gyvenimo srityse, pandemija turėjo įtakos ir narkotikų vartojimui. Didesnį narkotikų vartojimą lėmė tokios priežastys kaip nuobodulys (13,4 proc.) ar nerimas dėl COVID-19 (6,9 proc.). Vertinant sumažėjimą, tiriamieji teigė, kad narkotikų vartojimą apsunkino uždaryti klubai ir barai (16 proc.), sumažėjusi galimybė įsigyti narkotikų (15,7 proc.), taip pat dalis nurodė, jog teko vartoti mažiau dėl parastų pajamų (9,2 proc.) ar finansinio nestabilumo (8,1 proc.). Tik apie 3,9 proc. tiriamųjų nurodė, kad nerimauja dėl poveikio savo sveikatai.

Raktiniai žodžiai: Covid-19, narkotikai, vartojimas, poveikis.